

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.08.1972, sp. zn. 4 Tz 39/72, ECLI:CZ:NS:1972:4.TZ.39.1972.1

Číslo: 13/1973

Právní věta: I. K výkladu pojmu "trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost" v ustanovení § 24 odst. 1 tr. zák. II. Při určování stupně nebezpečnosti trestného činu pro společnost (§ 3 odst. 4 tr. zák.) nepřihlíží soud jen k okolnostem, které zakládají znaky trestného činu, kterým byl obžalovaný uznán vinným, nýbrž i k dalším okolnostem, které sice nejsou nutné k naplnění znaků trestného činu, které však charakterizují spáchaný skutek nebo jeho pachatele a mají vliv na jejich konkrétní společenskou nebezpečnost.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.08.1972

Spisová značka: 4 Tz 39/72

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Upuštění od potrestání

Předpisy: 140/1961 Sb. § 24 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 10. 11. 1971 sp. zn. 4 Tz 459/71 byl obžalovaný J. H. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 6. 6. 1971 po 8.00 hodině jako řidič autobusu Škoda 706 při jízdě z Jirkova do Jílového nepřizpůsobil rychlost vozidla stavu vozovky v zatáčce, vyjel ze silnice, na svahu se několikrát s autobusem převrátil, přičemž jediná cestující K. Š. utrpěla zlomeninu tří žeber vlevo, zlomeninu pravé vřetenní kosti a její pracovní neschopnost trvala nejméně 8 týdnů a na vozidle vznikla škoda ve výši nejméně 76 000 korun.

Podle § 24 odst. 1 písm. b) tr. zák. upustil soud od potrestání.

Proti tomuto rozsudku podal odvolání okresní prokurátor v Jablonci nad Nisou.

Usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 2. 1972 sp. zn. 3 To 28/72 bylo odvolání podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítnuto.

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení krajského soudu v Ústí nad Labem a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a

rozhodl.

Z odůvodnění:

Výrokem, kterým bylo podle § 24 odst. 1 písm. b) tr. zák. upuštěno od potrestání obviněného, byl porušen zákon.

Podle § 24 odst. 1 písm. b) tr. zák. od potrestání pachatele, který spáchal trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost, jeho spáchání lituje a projevuje účinnou snahu po nápravě, lze upustit, jestliže soud přijme záruku nabídnutou společenskou organizací za nápravu pachatele a má za to, že vzhledem k výchovné síle kolektivu, povaze spáchaného činu a osobě pachatele se uložení trestu nejeví nutným.

Tedy základní podmínkou k použití ustanovení § 24 odst. 1 tr. zák. je, že jde o trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost.

Stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je podle § 3 odst. 4 tr. zák. určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.

Okresní soud v Jablonci nad Nisou upustil od potrestání obviněného přesto, že podle původního rozsudku dospěl k závěru, že stupeň nebezpečnosti činu obviněného pro společnost je „dosti značný“. Přitom však z tohoto rozsudku nelze vůbec zjistit, na podkladě jakých skutečností dospěl k tomuto závěru. Stran výroku o upuštění od potrestání hodnotí pouze osobu obviněného.

Krajský soud tento nedostatek nejen přehlédl, ale dokonce vyslovil v napadeném usnesení souhlas se „závěrem okresního soudu, že jde o trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost“. V důsledku tohoto mylného závěru nenapravit krajský soud výše uvedené pochybení soudu prvního stupně. Námitku odvolatele, že při rozhodování o trestu mělo být přihlíženo i ke škodě, která vznikla činem obviněného na autobuse ČSAD, odmítl krajský soud názorem, že k této škodě nelze přihlížet, protože není znakem trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným. S tímto názorem krajského soudu nelze souhlasit.

Z výše citovaného ustanovení § 3 odst. 4 tr. zák. je zřejmé, že při určování konkrétního stupně nebezpečnosti činu pro společnost nepřihlíží soud jen k okolnostem, které zakládají znaky trestného činu, případně přečinu, kterým byl obviněný uznán vinným, jak se mylně domnívá krajský soud. Je to proto, že výpověď jednotlivých kritérií je příkladný a i mezi vypočtenými hledisky jsou taková, která nejsou pro právní posouzení činu rozhodná (např. okolnosti, za kterých byl čin spáchán). Z toho nutno dovodit, že soud je povinen přihlížet při určování stupně nebezpečnosti činu pachatele pro společnost i k okolnostem, které nezakládají znaky trestného činu nebo přečinu, ale jsou z hlediska ochrany společenských zájmů důležité. Takovouto okolností je i škoda, která protiprávním jednáním pachatele vznikla i na takovém společenském zájmu, který není chráněn použitým ustanovením trestního zákona.

Tak tomu je v daném případě. Jednáním obviněného byla způsobena nejen těžká újma na zdraví poškozené K. Š., ale i škoda na majetku v socialistickém vlastnictví ve výši přes 76 000 Kčs. Tedy i majetek v socialistickém vlastnictví byl jednáním obviněného vážně dotčen. Z hlediska tohoto následku nejde u obviněného o trestný čin porušování povinností v provozu socialistické organizace podle § 130 odst. 1, odst. 2 tr. zák. jenom proto, že nebylo u něho zjištěno zákonem požadované kvalifikované zavinění (porušení nebo nesplnění důležité povinnosti zaměstnání). Je proto nutno k této škodě na majetku v socialistickém vlastnictví při určování stupně nebezpečnosti činu obviněného přihlídnout. Přitom jde o okolnost, která podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu

obviněného pro společnost.

Nesprávný je i názor krajského soudu, že újma na zdraví poškozené se jeví poměrně méně závažnou a blíží se již lehčí újmě na zdraví. Poškozená utrpěla při zjištěné havárii zlomeninu tří žeber vlevo a zlomeninu pravé vřetenní kosti, což mělo za následek její pracovní neschopnost více než 10 týdnů. Dále utrpěla pohmoždění obličeje. Přitom jde o osobu v době činu ve věku 73 let, u které už vzhledem k tomuto vysokému věku je hojení takovýchto poranění obtížnější, nehledě k tomu, že škodlivé následky na jejím zdraví mohly být ještě závažnější, jestliže se přihlédne k tomu, za jakých okolností k újmě na jejím zdraví došlo. Podle zprávy OÚNZ Jablonec nad Nisou, nemocnice s poliklinikou v Tanvaldu, nelze u poškozené vyloučit trvalé následky spočívající v omezené pohyblivosti levé ruky. Tuto okolnost ani krajský soud blíže neověřil. Tyto skutečnosti svědčí o tom, že výše uvedený názor krajského soudu o povaze újmy na zdraví poškozené je nesprávný.

Z toho, co bylo výše uvedeno, lze učinit závěr, že zjištěný čin obviněného z hlediska jeho stupně nebezpečnosti pro společnost nelze považovat za trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost, a že tedy nebylo možno u něho už z tohoto důvodu upustit od potrestání podle § 24 odst. 1 písm. b) tr. zák.